

KOMISIJOS REKOMENDACIJA**2004 m. spalio 11 d.****dėl dioksinų ir dioksinų tipo PCB foninės koncentracijos maisto produktuose stebėsenos**

(pranešta dokumentu Nr. K(2004) 3462)

(Tekstas svarbus EEE)

(2004/705/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

ėminių tikslinga būtų analizuoti, siekiant nustatyti ne dioksinų tipo PCB.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 211 straipsnio antrą įtrauką,

kadangi:

(1) 2001 m. kovo 8 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 466/2001, nustatančiame didžiausius leistinus tam tikrų teršalų maisto produktuose kiekius⁽¹⁾, nustatoma didžiausia leidžiama dioksinų koncentracija maisto produktuose.

(2) Nors toksikologiniu požiūriu bet kokia didžiausia koncentracija turėtų būti taikoma dioksinams, furanams ir dioksino tipo PCB, didžiausios leidžiamos koncentracijos vertės buvo nustatytos tik dioksinams ir furanams, o ne dioksino tipo PCB, atsižvelgiant į labai ribotus duomenis apie pastarųjų paplitimą. Pirmiau minėtame reglamente numatyta ne vėliau kaip iki 2004 m. gruodžio 31 d. pirmą kartą peržiūrėti didžiausias leidžiamas koncentracijos vertes, atsižvelgiant į naujus duomenis apie dioksinų ir dioksinų tipo PCB buvimą, ypač numatant įtraukti dioksinų tipo PCB į nustatomų koncentracijos verčių sąrašą.

(3) Reglamente (EB) Nr. 466/2001 numatyta ne vėliau kaip iki 2006 m. gruodžio 31 d. papildomai peržiūrėti didžiausias leidžiamas dioksinų ir dioksinų tipo PCB koncentracijos vertes, siekiant iš esmės jas sumažinti.

(4) Būtina gauti patikimus visos Europos bendrijos duomenis apie dioksinų, furanų ir dioksinų tipo PCB buvimą plačiausiame maisto produktų intervale, norint susidaryti aiškų vaizdą, kaip kinta laike šių medžiagų foninė koncentracija maisto produktuose.

(5) Svarbu žinoti, koks yra dioksinų, furanų, dioksinų tipo PCB ir ne dioksinų tipo PCB buvimas santykis, tačiau tiksliai jis nėra žinomas. Taigi, jei įmanoma, surinktus

(6) 2002 m. kovo 4 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/201/EB dėl dioksinų, furanų ir PCB pašaruose bei maisto produktuose sumažinimo⁽²⁾ valstybėms narėms rekomenduojama vykdyti atsitiktinę dioksinų, furanų ir dioksinų tipo PCB buvimą maisto produktuose stebėseną proporcingai maisto produktų gamybai ir suvartojimui. Ši stebėseną turėtų būti daroma pagal Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto išsamias rekomendacijas. Siekiant užtikrinti didelį vienodumo visoje Europos Sąjungoje laipsnį, šiose rekomendacijose, *inter alia*, turėtų būti nuostatos dėl pranešimų apie rezultatus dažnumo ir jų pateikimo būdo.

(7) Yra svarbu, kad šie duomenys būtų reguliariai pranešami Komisijai. Komisija užtikrins šių duomenų kaupimą duomenų bazėje, kuri bus viešai prieinama konsultacijai gauti.

(8) Čekijos Respublika, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija tapo Europos Sąjungos narėmis 2004 m. gegužės 1 d. Reikėtų, kad naujos valstybės narės kiek įmanoma greičiau pradėtų dalyvauti stebėsenos programoje. Tačiau pripažįstama, kad šioms naujoms valstybėms narėms būtų tikslinga numatyti pereinamojo laikotarpio tvarką, todėl dabartiniu metu šioms šalims nėra išsamiai rekomenduota, kaip dažnai turėtų būti atliekama atsitiktinė esamų dioksinų, furanų ir dioksinų tipo PCB maisto produktuose stebėseną,

REKOMENDUOJA:

1) Kad nuo 2004 m. ir iki 2006 m. gruodžio 31 d. valstybės narės vykdo dioksinų, furanų ir dioksinų tipo PCB foninio buvimą maisto produktuose stebėseną, taikydamos rekomenduojamą mažiausią kasmetinės analizės ėminių ėmimo dažnį, numatytą I priedo lentelėje. Ėminių ėmimo dažnis kasmet turėtų būti peržiūrimas atsižvelgiant į sukauptą patirtį.

⁽¹⁾ OL L 77, 2001 3 16, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 684/2004 (OL L 106, 2004 4 15, p. 6).

⁽²⁾ OL L 67, 2002 3 9, p. 69.

- 2) Kad Čekijos Respublika, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija kiek įmanoma greičiau pradėtų dalyvauti dioksinų, furanų ir dioksinų tipo PCB buvimo maisto produktuose stebėsenos programoje. Kasmetinis ėminių ėmimo analizei dažnis Čekijos Respublikai, Estijai, Kiprui, Latvijai, Lietuvai, Vengrijai, Maltai, Lenkijai, Slovėnijai ir Slovakijai bus nustatytas nuo 2005 m.
- 3) Kad valstybės narės reguliariai pateiktų Komisijai II priede numatytą informaciją jame nurodytu formatu, kurią būtų galima kaupti duomenų bazėje. Be to, būtų tikslinga pateikti paskutiniųjų metų duomenis, gautus taikant analizės metodus, atitinkančius reikalavimus, nurodytus 2002 m. liepos 26 d. Komisijos direktyvoje 2002/69/EB, nustatančioje ėminių ėmimo ir analizės metodus vykdant oficialią dioksinų

kontrolę ir nustatant dioksinų tipo PCB koncentraciją maisto produktuose⁽¹⁾, kurie rodytų foninės koncentracijos vertes.

- 4) Be to, jei įmanoma, valstybės narės tuose pačiuose ėminiuose nustato ne dioksinų tipo PCB.

Priimta Briuselyje, 2004 m. spalio 11 d.

Komisijos vardu

David BYRNE

Komisijos narys

⁽¹⁾ OL L 209, 2002 8 6, p. 5. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/44/EB (OL L 113, 2004 4 20, p. 17).

I PRIEDAS

Lentelė. Kasmetinei analizei imamų ėminių rekomenduojamo mažiausio skaičiaus apžvalga. Ėminių pasiskirstymas yra pagrįstas kiekvienos šalies gamyba. Ypatingas dėmesys kreipiamas į maisto produktus, kuriems numatomas didesnis dioksinų, furanų ir dioksinų tipo PCB foninių koncentracijos verčių kitimas. Tai ypač taikoma žuvisms.

Šalis (*)	N ⁽¹⁾	Mėsa ir mėsos produktai ⁽²⁾					Žuvis ir žvejybos produktai ⁽³⁾		Pienas ir pieno produktai ⁽⁴⁾		Kiaušiniai ⁽⁵⁾		Aliejus ir riebalai ⁽⁶⁾			Vaisiai, daržovės ir grūdinės kultūros ⁽⁷⁾		
		Jautiena	Kiauliena	Aviena	Paukštiena	Kepenys	Žuvis	Akvakultūros produktai	Pienas	Sviestas/sūris/jogurtas	Vištideje augintų vištų	Lauke augintų vištų	Gyvūniniai	Augaliniai	Žuvies taukai/maisto papildai	Daržovės	Vaisiai	Grūdinės kultūros
Belgija	53	4	4	2	4	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	2	2	
Danija	66	3	5	2	3	3	15	3	3	3	3	2	3	6	3	2	2	
Vokietija	147	13	13	3	6	7	7	14	14	10	11	12	14	4	4	2	8	
Graikija	55	2	2	7	3	2	4	3	3	3	3	2	3	3	4	2	2	
Ispanija	151	7	9	11	7	6	33	3	3	7	7	4	10	5	9	10	4	
Prancūzija	168	14	8	5	15	11	18	12	14	12	6	6	6	3	6	4	12	
Airija	61	7	3	3	3	3	9	3	5	3	3	2	3	4	3	2	2	
Italija	126	10	5	5	8	5	8	6	3	8	15	3	7	3	12	10	4	
Liuksemburgas	30	2	2	1	2	1	3	3	3	3	2	1	1	2	1	1	1	
Nyderlandai	88	6	6	3	6	4	14	5	6	7	3	3	7	3	4	2	2	
Austrija	52	4	4	2	3	2	3	3	3	3	7	2	3	3	3	2	2	
Portugalija	51	3	3	3	4	2	6	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	
Suomija	45	3	3	2	2	1	4	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	
Švedija	54	3	3	2	3	2	10	3	3	3	3	2	3	4	3	2	2	
Jungtinė Karalystė	113	7	4	10	10	4	24	7	4	7	3	3	5	4	3	2	4	
Suma ES	1 260	88	74	59	79	56	161	101	74	78	75	49	75	53	64	47	53	
Islandija	67	2	2	1	2	1	29	2	3	3	2	1	1	12	1	1	1	
Norvegija	125	3	3	2	3	3	46	28	3	3	3	3	3	10	3	3	3	
Suma EEE	1 452	93	79	62	84	60	236	131	80	84	80	53	79	75	68	51	57	

(*) Čekijos Respublika, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija tapo Europos Sąjungos narėmis 2004 m. gegužės 1 d. Reikėtų, kad naujos valstybės narės kiek įmanoma greičiau pradėtų dalyvauti stebėsenos programoje. Tačiau pripažįstama, kad šioms naujoms valstybėms narėms būtų tikslinga numatyti perėmimo laikotarpio tvarką, todėl šioms šalims nėra išsamiai rekomenduota, kaip dažnai turėtų būti daroma atsitiktinė dioksinų, furanų ir dioksinų tipo PCB buvimo maisto produktuose stebėseną.

Pastabos dėl lentelės

(1) Lentelėje nurodytos vertės yra mažiausios vertės. Valstybėms narėms patariama imti daugiau ėminių. Papildomus ėminius būtų geriau imti iš maisto produktų, kurių indėlis į poveikį yra reikšmingas, t. y. mėsa ir mėsos produktai, žuvis ir pieno produktai (žalias pienas).

(2) Mėsa ir mėsos produktai: be nurodytų kategorijų turėtų būti imami keli arklėnos, ožkienos, triušienos ėminiai ir ribotas skaičius medžiojamų gyvūnų ėminių.

(3) Žuvis ir žuvininkystės produktai: Natūraliai augančių žuvų ir akvakultūros produktų ėminiai turėtų būti suskirstyti pagal rūšis, proporcingai sugavimui arba gamybai (akvakultūros). Kaip rekomendaciją galima naudoti konkrečių rūšių sugavimo ir žuvis bei žuvininkystės produktų gamybos duomenis, kuriuos galima rasti brošiūroje „BŽP faktai ir skaičiai: pagrindiniai duomenys apie bendrąją žuvininkystės politiką“, Europos Bendrijos, 2004 m.

Naudojant šiuos duomenis, galima rekomenduoti šiuos skirtingų žuvų rūšių ir žuvininkystės produktų ėminių skaičius:

Sugautos žuvis (valstybėms narėms rekomenduojama ≥ 10 ėminių)

Danija: 15 ėminių $\rightarrow$ 4 silkės, 4 valgomosios midijos, 7 kitos

Ispanija: 33 ėminiai $\rightarrow$ 7 dryžuotieji tunai, 4 sardinės, 5 geltonpelekiai tunai, 2 stauridės, 2 šiauriniai trumpačiuptuviai kalmarai ir 13 kitų

Prancūzija: 18 ėminių $\rightarrow$ 3 dryžuotieji tunai, 3 geltonpelekiai tunai, 2 sardinės, 2 ledjūrio menkės, 2 silkės ir 6 kitos

Nyderlandai: 14 ėminių $\rightarrow$ 4 sardinelės, 2 stauridės, 3 silkės, 2 skumbrės ir 3 kitos

Švedija: 10 ėminių $\rightarrow$ 5 silkės, 4 kilkės ir 1 menkė

Jungtinė Karalystė: 24 ėminiai $\rightarrow$ 6 skumbrės, 4 silkės, 3 juodalopės menkės, 2 menkės ir 9 kitos

Akvakultūros produktai (valstybėms narėms rekomenduojama ≥ 5 ėminiai)

Danija: 5 ėminiai $\rightarrow$ 4 upėtakiai ir 1 ungurys

Vokietija: 5 ėminiai $\rightarrow$ 2 midijos, 2 upėtakiai ir 1 karpis

Graikija: 7 ėminiai $\rightarrow$ 3 jūrų karosai, 2 jūrų ešeriai, 1 midija ir 1 kita

Ispanija: 16 ėminių $\rightarrow$ 8 midijos, 3 upėtakiai, 1 jūrų karosas, 1 austrė, 1 tunas ir 2 kitos

Prancūzija: 16 ėminių $\rightarrow$ 8 austrės, 4 midijos, 3 upėtakiai ir 1 karpis

Italija: 14 ėminių $\rightarrow$ 6 midijos, 3 jūrų moliuskai, 3 upėtakiai, 1 jūrų ešerys ir 1 jūrų karosas

Nyderlandai: 7 ėminiai $\rightarrow$ 4 midijos, 1 ungurys, 1 austrė ir 1 šamas

Jungtinė Karalystė: 12 ėminių $\rightarrow$ 9 lašišos, 2 upėtakiai ir 1 midija

(4) Pienas ir pieno produktai: bent 4/5 pieno ėminių turėtų būti žalio pieno ėminiai (iš esmės karvės pieno). Be to, tikslinga imti kai kuriuos papildomus ne karvių pieno ėminius (ožkų pieno ir t. t.).

(5) Kiaušiniai: reikėtų imti ne tik vištų kiaušinių, bet ir ančių, žąsų ir putpelių kiaušinių ėminius.

(6) Aliejus ir riebalai: būtų tikslinga be žuvis taukų imti maisto priedų, naudojančių žuvų taukus (žuvis kūno ir žuvis kepenų taukus) ėminius.

(7) Daržovės: iš esmės lapinės daržovės, be to, bulvės ir kitos šakniavaisių ir gumbavaisių daržovės.

Vaisiai: įskaitant uogas ir braškes.

II PRIEDAS

A. Dioksinų, furanų, dioksinų tipo PCB ir kitų PCB kiekio maisto produktuose analizės rezultatų formos aiškinamosios pastabos

1. Bendroji informacija apie analizuojamus ėminius

Šalis: valstybės narės, kurioje buvo vykdyta stebėseną, pavadinimas.

Metai: stebėsenos vykdymo metai.

Produktas: analizuotas maisto produktas, kiek įmanoma tiksliau aprašykite maisto produktą.

Prekybos etapas: produkto (ėminio) rinkimo vieta.

Audinys: analizuojamo produkto dalis, pvz., riebalai arba raumenys.

Rezultatų išraiška: Rezultatai turi būti išreikšti produktui, kuriam buvo nustatytos didžiausios koncentracijos vertės (Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2375/2001). Jei analizuojami ne dioksinų tipo PCB, koncentracijos vertės labai rekomenduojama išreikšti tuo pačiu būdu.

Ėminio ėmimo būdas: atsitiktinis ėminių ėmimas. Galima pateikti tikslinio ėminių ėmimo rezultatus, tačiau turi būti aiškiai nurodyta, kad ėminių ėmimas buvo tikslinis ir nebūtinai rodo normalias fonines koncentracijos vertes.

Metodai: nurodyti taikytą metodą.

Akredituotas: nurodoma, ar analizės metodas yra akredituotas ar ne.

Neapibrėžtis (%): metodui būdingos neapibrėžties procentinė dalis.

2. Speciali informacija apie analizuojamus ėminius

Ėminių skaičius: tos pačios rūšies analizuojamo produkto ėminių skaičius. Jei turite rezultatus apie ėminius, kurių yra daugiau nei yra pažymėta skilčių, formos gale pridėkite naujas skiltis su skaičiumi.

Gamybos būdas: įprastas/ekologinis (kiek įmanoma išsamiau).

Vieta: jei tinka, sritis arba regionas, kuriame ėminys buvo paimtas, jei įmanoma nurodant, ar tai yra kaimo rajonas, miesto rajonas, pramoninė zona, uostas, atviroji jūra ir t. t. Pvz., *Briuselis – miesto rajonas, Viduržemio jūra – atviroji jūra*.

Mėginių skaičius: jei analizuojamas jungtinis ėminys, turėtų būti nurodytas mėginių skaičius (atskirų mėginių skaičius). Jei analizės rezultatas yra pagrįstas tik vienu ėminiu, turėtų būti nurodytas 1. Jungtinio ėminio mėginių skaičius gali būti skirtingas, todėl prašome tai nurodyti kiekvienam ėminiu.

Riebalų kiekis (%): riebalų kiekio ėminyje procentinė dalis.

Drėgmės kiekis (%): drėgmės kiekio ėminyje procentinė dalis (jei yra).

3. Rezultatai

Dioksinai, furanai, dioksinų tipo PCB: kiekvieno giminingojo jungtinio rezultatai turėtų būti pateikti ppt – pikogramais/gramui (pg/g).

Ne dioksinų tipo PCB: kiekvieno giminingojo jungtinio rezultatai turėtų būti pateikti ppb – mikrogramais/kilogramui (µg/kg).

LOQ: kiekybinio apskaičiavimo riba pg/g arba µg/kg (ne dioksinų tipo PCB).

LOD: radimo riba pg/g arba µg/kg (ne dioksinų tipo PCB).

Jei analizuojamų giminingųjų junginių koncentracija mažesnė kaip LOD (radimo riba), rezultatų langelyje turėtų būti įrašyta < LOD (LOD turėtų būti pateikiama kaip vertė).

Jei analizuojamų giminingųjų junginių koncentracija mažesnė kaip LOQ (kiekybinio apskaičiavimo riba), langelyje turėtų būti įrašyta < LOQ (LOQ turėtų būti pateikiama kaip vertė).

Jei be PCB-7 ir dioksinų tipo PCB analizuojami kiti PCB giminingieji junginiai, į formą turi būti įrašytas PCB giminingojo junginio numeris, pvz., 31, 99, 110 ir t. t. Jei ėminys analizuojamas nustatant PCB giminingųjų junginių daugiau nei yra pažymėtų eilučių, formos apačioje tiesiog pridedamos naujos eilutės.

4. Pastabos

Be taikomo ekstrahavimo riebalais metodo, ši vieta dar turi būti naudojama papildomoms atitinkamoms pastaboms apie pateiktus duomenis įrašyti.

B. Maisto produktuose esančių dioksinų, furanų, dioksinų tipo PCB ir kitų PCB giminingųjų junginių specifinių analizės rezultatų pateikimo forma

Salis
Metali
Produktas
Prekybos etapas
Audinys
Rezultatų išraiška
Ėminčių ėmimo būdas
Ėminių skaičius
Gavimo metodas
Vieta
Mėginių skaičius
Riebalų kiekis (%)
Drėgmės kiekis (%)

Pastabos
Taikytas ekstrahavimo riebalais metodas:

1.	dioksinai ir furanai (pg/g)	Giminingieji junginiai	TEF	LOD	LOQ	Regeneravimas (%)	Rezultatai	TEQ
Metodai		2,3,7,8 – TCDD	1					
Radimas		1,2,3,7,8 – PeCDD	1					
Vienetas		1,2,3,4,7,8 – HxCDD	0,1					
Akredituotas		1,2,3,6,7,8 – HxCDD	0,1					
Neapibrėžtis (%)		1,2,3,7,8,9 – HxCDD	0,1					
		1,2,3,4,6,7,8 – HpCDD	0,01					
		OCDD	0,0001					
		2,3,7,8 – TCDF	0,1					
		1,2,3,7,8 – PeCDF	0,05					
		2,3,4,7,8 – PeCDF	0,5					
		1,2,3,4,7,8 – HxCDF	0,1					
		1,2,3,6,7,8 – HxCDF	0,1					
		1,2,3,7,8,9 – HxCDF	0,1					
		2,3,4,6,7,8 – HxCDF	0,1					
		1,2,3,4,6,7,8 – HpCDF	0,01					
		1,2,3,4,7,8,9 – HpCDF	0,01					
		OCDF	0,0001					

Suminis TEQ-PCDD/PCDF
Viršutinis įvertis
Vidurinis įvertis
Apatinis įvertis

2.	ne orto-PCB (pg/g arba ng/kg)	PCB giminingieji junginiai	TEF	LOD	LOQ	Regeneravimas (%)	Rezultatai	TEQ
Metodai		PCB-77	0,0001					
Radimas		PCB-81	0,0001					
Vienetas		PCB-126	0,1					
Akredituotas		PCB-169	0,01					
Neapibrėžtis (%)								
		PCB giminingieji junginiai	TEF	LOD	LOQ	Regeneravimas (%)	Rezultatai	TEQ
		monoorto-PCB (pg/g arba ng/kg)						
Metodai		PCB-105	0,0001					
Radimas		PCB-114	0,0005					
Vienetas		PCB-118	0,0001					
Akredituotas		PCB-123	0,0001					
Neapibrėžtis (%)		PCB-156	0,0005					
		PCB-157	0,0005					
		PCB-167	0,00001					
		PCB-189	0,0001					

Suminis TEQ-PCB
Viršutinis įvertis
Vidurinis įvertis
Apatinis įvertis

NE DIOK SINŲ TIPO PCB

4.	PCB-7 (6) (µg/kg arba ppb)	PCB giminingieji junginiai	LOD	LOQ	Rezultatai
Metodai	28	PCB-			
Akredituotas	52	PCB-			
Vienetas	101	PCB-			
Neapibrėžtis (%)	118	PCB-			
	138	PCB-			
	153	PCB-			
	180	PCB-			
5.	Kiti PCB (µg/kg arba ppb)	PCB giminingieji junginiai	LOD	LOQ	Rezultatai
Metodai		PCB-			
Akredituotas		PCB-			
Vienetas		PCB-			
Neapibrėžtis (%)		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			
		PCB-			